

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODEUŠNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 200.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštne Čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

DR. SRŠKIČU POVERJEN MANDAT ZA SESTAVO NOVE VLADE

Po dopoldanskim konzultacijah je Nj. Vel. kralj opoldne poveril dosedanjemu ministrskemu predsedniku mandat za sestavo vlade

Beograd, 4. novembra. M. Včeraj od 18. do 18.30 se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri je ministrski predsednik g. dr. Milan Srškić sporočil zbranim ministrom, da se je glede na to, da je njegova vlada izvršila nalogo, ki ji je bila poverjena, odločil podati Nj. Vel. kralju ostavko celokupne vlade, da bi na ta način dal Nj. Vel. kralju možnost proučiti položaj, ki je nastal z definitivno organizacijo JRKD, konstituiranjem Narodnega predstavništva in poslanskega kluba in na osnovi tega stvoriti nove odločitve. Vsi ministri so so-

glašali s tem stališčem ministrskega predsednika in odobrili njegov sklep.

Ministrski predsednik g. dr. Milan Srškić se je takoj nato podal na dvor in izročil ostavko Nj. Vel. kralju.

Ker je vlada v ostavki, je imela danes Narodna skupščina le kratko sejo, na kateri je predsednik dr. Kumanudi prečital poročilo o ostavki vlade ter sejo nato takoj zaključil z dostavkom, da bo prihodnja seja sklicana pismeno, čim bo rešena vladna kriza.

Beograd, 4. novembra. M. Danes dopoldne so se vršile konsultacije na dvoru. Ob 10. dopoldne je bil sprejet v avdienco predsednik senata dr. Ante Pavelić, nato pa predsednik Narodne skupščine dr. Kosta Kumanudi. Ob 11. je bil pozvan v avdienco predsednik glavnega odbora JRKD Nikola Uzunović. Njegova avdienca je trajala nad pol ure. Ob 11. je Nj. Vel. kralj pozval v avdienco ministrskega predsednika v ostavki dr. Milana Srškića in mu poveril mandat za sestavo nove vlade.

Novo angleško konverzacijsko posojilo

Posojilo je bilo v treh urah podpisano in predstavlja velik uspeh pri sanaciji angleških financ

London, 4. nov. g. Tudi novo konverzacijsko posojilo angleške vlade predstavlja popoln uspeh zakladnega urada. Lista za to 30dostotno konverzacijsko posojilo je bila razgrnjena šele dopoldne ter so jo umaknili že po treh urah. Vsota 300 milijonov funtov je bila kmalu podpisana, in sicer preko določene vsote. Velike industrije in zavarovalni zavodi so že včeraj podpisali večji del posojila po angleški Narodni ban-

ki. S to operacijo dobi zakladni urad dovolj gotovine, da izplača dne 1. decembra nekonvertirani del 50dostotnega vojnega posojila. Celokupni prihranki s konverzacijskimi operacijami znašajo približno 38 milijonov funtov letno. Uspeh novega posojila ima svoje posledice tudi na deviznih in efektivnih trgih. Kurzi deviz za funt in tudi kurzi angleških državnih posojil so se precej dvignili.

Negotovost predsedniških volitev v Ameriki

Glavna borba se vrši med Hoovrom in Rooseveltom — Demokrati upajo na zmago

Newyork, 4. novembra. AA. Kampanja za predsedniške volitve dosega vrhunec. Hoover se v teh poslednjih dneh pred volitvami mudi na agitacijskem potovanju na srednjem zapadu. Roosevelt pa v državi Newyorku.

Demokrati so popolnoma prepričani o svoji zmagi in zdaj bolj utrjujejo svoje postojanke, kakor pa da bi skušali iskati novih pristavov. Glede republikancev pa se pričakuje, da bodo še odločneje napadali svoje nasprotnike in skušali na vse načine pridobiti nazaj teren, ki so ga izgubili v poslednjih letih. Če bo Hoover bitko izgubil, izjavljajo v poučenih krogih, se bo to zgodilo samo zato, ker je bil predsednik

v dobi najhujše gospodarske depresije.

Revija »Literary Digest« prinaša izid poskusnega glasovanja, ki so se ga udeležili trije milijoni vpisanih volitev. Po tem glasovanju je dobil Roosevelt nad 50 odstotkov več glasov kakor Hoover in večino glasov v 174 volilnih okrožjih. Hoover pa samo v 57. Socialistični kandidat Thomas je zbral 4.8 odstotka glasov, večine pa ni dobil v nobenem volilnem okrožju. Revija »Literary Digest« je že pri prejšnjih predsedniških volitvah predvidela tako poskusno glasovanje in se je zmotila samo za 5 odstotkov v primeru z dejanskim rezultatom na dan volitev.

Kongres izrekel Herriotu popolno zaupnico

Kongres radikalne socialistične stranke je znatno okrepil stališče Herriota

Toulouse, 4. novembra. AA. Na kongres radikalno-socialistične stranke je prišlo do majhnega incidenta. Delegat Bergery je namreč imel govor z močno socialistično tendenco. Kongres je bučno protestiral proti njegovim tezam. Šele na intervencijo predsednika kongresa in samega Herriota je mogel Bergery nadaljevati svoj govor. Posebno vzhvalno so nastopili kongresisti, ki je Bergery zahteval, da se morajo mirovne pogodbe revidirati. Po govoru predsednika vlade je

kongres soglasno sprejel sklep, da se izreče zaupnica Herriotovi vladi. Leta prinašajo dolge komentare o včerajšnjem Herriotovem govoru na kongresu radikalno-socialistične stranke in soglasno odobravanju njegove izjave. Vsi dnevniki so si edini v tem, da je Herriot na kongresu doživel velik osebni uspeh in da dajajo, da je kongres po Herriotovem govoru tako rekoč končan. Vlada je bila s kongresa še bolj okrepljena.

Kongres mednarodnih agrarnih uradov

Čsl. minister dr. Hodža o pomenu individualnega kmetijskega gospodarstva za splošne gospodarske razmere

Praga, 3. novembra. g. V Pragi se je danes pričel kongres mednarodnih agrarnih uradov. Prisotni so bili delegati 12 evropskih držav, in sicer: Češkoslovaške, Avstrije, Bolgarije, Estonije, Finske, Francije, Letonske, Nizozemske, Poljske, Rumunije, Grčije in Švice. Namesto obolega predsednika dr. Švehle je imel otvoritveni govor minister za kmetijstvo dr. Hodža kot posebej poudarjen član »Zelene internacionale«. Dr. Hodža je izjavil med drugim, da se bo v današnji Evropi odločila usoda demokracije. V mnogih državah se vrši lujta borba med demokracijo in diktaturo in stari imperijalizem se ponekod zopet oživlja. Agrarna demokracija se mora zaradi tega v prvi vrsti boriti za svobodo in za demokratično ustavo. Minister je opozoril, da šteje v novi srednji Evropi poljedelstvo prebivalstvo 54 do 70 odstotkov,

izvzemši Češkoslovaške in Avstrije, kjer šteje poljedelstvo prebivalstvo samo 40 odstotkov. Poljedelstvo je tudi obrambni zid proti boljševizmu izven Rusije in v njej. Kolektivizacija ruskega poljedelstva je bila uspešna le po statističnih številkah, v resnici pa ne more nadomestiti individualnega gospodarstva. Borba med kolektivizmom in rusko kmetijsko stranko še ni končana. Mehanizacija poljedelstva je popolnoma nemogoča.

Krizo demokracije, je nadaljeval govornik, je treba razlagati s tem, ker so po vojni postavljali demokraciji prevelike zahteve. Poljedelstvo prinašajo krizo lažje nego na primer Nemčija in Italija. Kriza demokracije bi pri imperialističnih narodih pomenila tudi krizo pacifizma, poljedelci pa so načelno in odkritosrčno pacifisti.

Drzen beg nevarnega tollova

Snoči je pobegnil orožnikom Janez Mrvar, ki bi se moral danes zagovarjati pred novomeškim sodiščem

Pred tukajšnjim okrožnim sodiščem bi se moral vršiti danes dopoldne kazenska razprava proti nekdanjemu mariborskemu kaznivcu Janezu Mrvarju, rojenemu leta 1901 v Gotni vasi in pristojnemu v Šmihel - Stopiče in njegovemu tovarišu Antonu Štanglu, rojenemu leta 1905 v Gotni vasi in tja pristojnemu. Oba sta naša javnosti znana kot nevarna kriminalna tipa in smo v dnevnem časopisu o njima že večkrat poročali.

Zagovarjati bi se morala zaradi roba, izvršenega 31. avgusta leta 1925 na ravateljja žrnemeljske premogokopne družbe Jurija Novotnega. Ugodnega dne je ravatelj Novotni dvignil v žrnemeljski posojilnici 40.000 Din in ko je šel s denarjem skozi gozd po cesti v rudnik Kanjariča, sta ga tam napadla dva neznanca in mu izrgala iz rok aktovko, ki je imel v njej ves denar za izplačilo delavcev.

Vsa posredovanja za napadalce so bila pa zaman. Šele kmalu so prišli roparja na sled, vendar je preiskava kaznivca popolnoma v drugo smer, kakor sprva.

Roparja so izsledili v osebi Janeza Mrvarja in Antona Štangla, ki sta sedela v zaporniški mariborski kaznilnici, kjer sta čelna predsednik večjo kazen in davi bi se morala zaradi roba tudi zagovarjati pred tukajšnjim sodiščem.

Snoči sta bila obtožena v spremstvu dveh orožnikov prepehena iz mariborske kaznilnice v Ljubljano. Okrog 19. sta na glavnem kolodvoru prestopila z mariborskega na doljenca. Bila sta z okovi priklenjena drug na drugega, toda Mrvarju se je posrečilo opustiti se okovov in neopazeno je pobegnil skozi druga vrata vozne. Orožnika sta sicer beg takoj opazila, toda v tem se je begunec naglo izgubil in skrli.

O drznem begu je bila snoči obveščena policija, jetočasno pa tudi vse orožniške postaje in druge varnostne oblasti. Mrvar je zelo nevaren kriminalen tip. Obtožen je bil v kaznilniško reševino. Moč je precej velike, sloke postave, črnih las, suhega obraza. Pri zagovarjanju dela naspaka, da reče nametno »č« — »ce. Verjetno je, da jo je begunec ubral proti Kočevju, kjer so mu razmere dobro znane.

Prometna stavka v Berlinu

Narodni socialisti in komunisti so organizirali stavko prometnega osobja v Berlinu, da bi tik pred volitvami diskreditirali vlado

Berlin, 4. nov. g. Včeraj je bila zaradi nameravanega znižanja mezd proglašena v Berlinu prometna stavka. Prometna družba je skušala urediti zaslišno službo, kar pa ji ni uspelo. Po stavki mestnih prometnih sredstev je tangiranega približno 2 milijona berlinskega prebivalstva. Komunistične in narodno socialistične organizacije so živahno na delu. V proglasu narodno socialističnih obratnih celic se izjavlja, da je stavka prometnih nameščenec v Berlinu pričetek revolucije. Na raznih krajih je prišlo do hudih sabotažnih činov. Oddelki narodnih socialistov so skušali na raznih mestih razrediti tračnice cestne železnice. Kakor je sedaj ugotovljeno, je stavka izbruhnila proti volji strokovnih organizacij ter je bila izsiljena od komunistov in narodnih socialistov. Ker gre torej za divjo stavko, bodo pogajanja, ki jih je vodstvo mestnih prometnih podjetij pričelo z voditelji strokovnih organizacij, končala najbrže brez uspeha. Sedaj skušajo komunistični in narodno socialistični agitatorji izsiliti tudi stavko nameščenec pri plinarnah in elektrarnah ter pri krožni železnici. Situacija se smatra za zelo resno.

Berlin, 4. nov. s. Narodno socialistični list »Der Angriff« objavlja proglas, ki pravi med drugim:

Vzrok te nove gospodarske borbe 20.000 nameščenecv berlinske prometne službe je treba iskati v dolgotrajni socialno-demokratski korupcijski politiki in v zaslini naredbi državnega kancelarja Papena. Tudi ta nova gospodarska borba bo, kakor vedno, našla narodne socialiste v prvih vrstah za pravice delavstva. Zaradi tega se pozivljajo vsi strankini pristaji in simpatizerji ter vse obratne celice naj takoj dokažejo svojo simpatijo s stavkujočimi s tem, da dá vsak kljub bedi in siromastvu na razpolago denarna sredstva, kolikor jih more.

Oddelek narodno socialističnih obratnih celic je izdal objavo, da je osebje ber-

linske prometne družbe z velikansko večino proglasilo stavko proti novemu znižanju mezd.

Vodstvo stavke aretirano

Berlin, 4. novembra. Prometna stavka, ki so jo v Berlinu organizirali narodni socialisti in komunisti in ki ima docela politično ozadje, je spravila vlado v skrajno neprijeten položaj. Vlada je imela sinoči dolgotrajno sejo, na kateri je sklenila napraviti stavki še danes za vsako ceno konec. Po naročilu vlade je policija v teku noči aretirala celokupno vodstvo stavke in zaprla tudi vse straže, ki so jih stavkujoči postavili pred raznimi prometnimi ustanovami. Obtoženi bodo zaradi veleizdaje. »Deutsche Allgemeine Zeitung«, ki velja za glasilo Papena, piše danes, da se vlada ne bo plašila niti najradikalnejših sredstev, da zatre pokret, ki ima docela komunistično obeležje.

Krvavi spopadi

Davi so skušali stavkujoči prirediti demonstracije po mestu ter so se zbrali pred kolodvorom Berlin-Schöneberg. Policija jih je skušala najprej razgnati, toda stavkujoči so se uprli in začeli obmetavati policijo s kamenjem. Ko je padlo iz množice več streliv, je tudi policija uporabila orožje ter je bilo mnogo ljudi ranjenih. Eden izmed hudo ranjenih je med prevozom v bolnico umrl, štirje pa se še bore s smrtjo. Skupno je bilo aretiranih 245 oseb.

Berlin, 4. nov. Danes dopoldne je policija aretirala vodstvo takozvane revolucionarnega sindikata, ki je skušalo pridobiti za stavko tudi nameščenec mestne elektrarne, plinarne in vodovoda.

Revizija italijanskih volilnih imenikov

Rim, 3. novembra. AA. Izšel je odlok o reviziji volilnih imenikov. Rimski dopisnik pariškega lista »Petit Parisien« misli, da se ta odlok v nekaterih točkah naslanja na nedavne izjave predsednika vlade Mussolinija, da bo italijansko ljudstvo v drugem desetletju fašističnega režima poklicano k tesnejšemu sodelovanju pri državnih poslih. Nekateri celo napovedujejo splošne volitve, toda zdaj se kaj malo verjetno, da bi Mussolini razpustil sedanjo zbornico. Nasprotno je treba videti v objavi tega odloka Mussolinijevo namero, da skrajša dobo omejitev, ki so bile v veljavi pri sestavljanju volilnih imenikov l. 1929.

Nova vlada v Grčiji

Atene, 4. novembra. Vodja monarhistične stranke Tsaldaris je definitivno sestavil novo grško vlado. V vladi so zastopane vse dosedanje opozicijske stranke. Poleg ministrskega predsedstva si je Tsaldaris pridržal tudi finančno ministrstvo; zunanje ministrstvo prevzame Teodokis, notranje Medaksa, trgovino pa Kondilis. Nova vlada je bila danes dopoldne zaprišana. Tsaldaris ima pooblastilo za razpust parlamenta in razpis volitev, njegova glavna naloga pa je sanacija grških financ.

Izredno zasedanje Društva narodov

Ženeva, 4. novembra. Svet Društva narodov se sestane k izrednemu zasedanju dne 21. novembra t. l. Na dnevnem redu bo razprava o Lyttonovem poročilu. Poročilo je sestavila Lyttonova komisija in obravnava vse strani sedanjega mandžurskega spora med Kitajsko in Japonsko. Na tem zasedanju bo francoski vojni minister Boncour podal ustmeno poročilo o podrobnostih francoskega razorožitvenega načrta.

Pred diktaturo na Bolgarskem?

Rim, 4. novembra. AA. Po poročilu listov bo v najkrajšem času na Bolgarskem proglašena vojaška diktatura. Na čelu diktature bo kralj Boris. Naloga diktature bo, da napravi konec prevratnemu rovarjenju ekstremnih političnih struj in slorabljanju zaupanja kmetijskih slojev. Vse politične stranke bodo razpuščene.

Nove uvozne carine

Beograd, 2. novembra. AA. Ministrski svet je na podlagi čl. 15 zakonika predloga o splošnih carinskih tarifah izdal na predlog finančnega ministra naslednji odlok:

Uvozna carina na sol octovo kisline in evinčni kis iz št. 217 uvozne tarife zakonodnega predloga o splošni carinski tarifi se zviša od 12 odnosno 10 zlatih dinarjev na 60 odnosno 50 zlatih dinarjev za 100 kg. ter se ta številka v tem-le znižu izpremeni: Po tej številki se carini svinčeni kis samo tedaj, če se uvaža za izdelovanje barv in ferneža pod pogoji, ki jih predpiše finančni minister, in da se carini po številki 222. Ta odlok stopi v veljavo, ko se razglaš v »Službenih novinah«.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA
Devize: Amsterdam 2312.35 — 2323.71, Berlin 1362.36 — 1373.16, Bruselj 799.96 do 803.90, Curih 1108.35 — 1113.85, London 188.64 — 190.24, Newyork ček 5720.75 do 5749.01, Paris 225.85 — 226.97, Praga 170.34 do 171.20, Trst 293.79 — 296.19, Curih, Paris 20.3776, London 17.07, Newyork 518.25, Bruselj 72.175, Mian 26.56, Madrid 42.40, Amsterdam 206.425, Berlin 123.10, Sofija 3.74, Praga 15.37, Varšava 58.10, Bukarešta 3.085.

Ruski letalski rekord

Moskva, 4. novembra. AA. Ruski letalec Golovin je ostal v zraku na letalu breg motorja in z enim potnikom 10 ur in 56 minut ter je 2 uri letel v nočni temi. Golovin je tako izboljšal svetovni rekord Nemca Schultza iz 1926 za 95 minut.

Brezobzirna borba Stalina proti opoziciji

Varšava, 4. novembra. g. Z deportacijo nič manj kot 800 oseb v Sibirijo je po semkaj dosepih zanesljivih vesteh sovjetska vlada pričela brezobzirno kampanjo za popolno uničenje vedno večje opozicije proti osebni diktaturi Stalina. Teh 800 oseb je bilo aretiranih po odkritju protirevolucionarnega kompota in so bili vsi zaradi istih deliktov, kakor svoj čas Sinovjev, Kamenjev itd. izključeni iz stranke. Pri odkritju tajnih celic Sinovjevih pristavov je ugotovila GPU, da se je opo-

bo angleška vlada predlagala mednarodno kontrolo celokupnega letalstva, ki bi obsegala ne samo kontrolo vojnega letalstva, marveč tudi vseh civilno-prometnih letal, tako za osebni kakor za tovarni promet. Angleški predlog bo objavil zunanji minister Simon prihodnji teden v Ženevi na zasedanju predsedništva razorožitvene konference.

zicija ravno v zadnjem času zelo ojačala, la je tako daleč, da je imela tajno konferenco v Moskvu, na kateri je bil sklenjen program, ki obsega 160 strani in ki vsebuje ostre napade proti Stalinovi politiki. Ta program zahteva povratek k statusu iz leta 1927.

